

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoCsp/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121470496
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6121470496.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jany Jančíkovej v sporovej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava – mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. D. E., o zaplatenie 6.328,75 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 19Csp/8/2022-169 zo dňa 30.5.2023 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 6.328,75 eur s príslušenstvom. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Vychádzal zo zistenia, že dňa 20.6.2016 uzavrela banka a žalovaný Zmluvu o splátkovom úvere (spotrebiteľský úver) č. XXXXXXXXXXX, ktorou poskytla žalovanému Spotrebný úver na čokoľvek vo výške 8.000,- eur s fixnou úrokovou sadzbou 19,40 %, s výškou splátky 172,75 eur mesačne podľa Splátkového kalendára, a ďalšími náležitosťami: prvá splátka splatná 30.7.2016, počet splátok 96, konečná splatnosť 30.6.2024, RPMN 22,92 %, priemerná hodnota RPMN 9,59 %, celková čiastka spojená s úverom 16.582,67 eur, odplata 20,28 %, poplatok za poistenie k úveru 5,84 eur. Podľa článku II. 6 zmluvy, ak dlžník pohľadávku banky nespláca riadne a včas, môže banka vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky. Žalovaný uhradil na úver celkom sumu 6.391,75 eur, z ktorej sumy bola na istinu započítaná suma 1.718,61 eur, na riadny úrok 4.492,10 eur a na poplatky 181,04 eur. Výzvou z 9.7.2020 vyzvala banka žalovaného na zaplatenie dlžných splátok vo výške 1.878,23 eur, a žiadala ich uhradiť do 15 dní od doručenia výzvy pod následkom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky banky, čím sa stane splatnou v celom rozsahu. Žalovaný výzvu podanú na doručenie 13.7.2020 neprevzal v odbernej lehote, zásielka sa vrátila banke 6.8.2020. Listom zo dňa 11.8.2020 nazvaným Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, banka žalovanému oznámila, že pre porušenie v zmysle bodu 8.1 písm. a) Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery - omeškanie dlžníka so splácaním pohľadávky banky o viac ako 3 mesiace, vyhlásila ku dňu 10.8.2020 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy a žiadala ju vo výške 7.658,84 eur uhradiť do 15 dní. Oznámenie podľa návratky doručeny prevzala dňa 17.8.2020 osoba s podpisom B.. Výzvou z 10.9.2020 banka vyzvala žalovaného na zaplatenie splatnej a nezaplatennej pohľadávky vo výške 7.730,06 eur s tým, že ak dlžnú sumu neuhradí, je oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe. Žalovaný výzvu podanú na doručenie 1.9.2020 neprevzal v odbernej lehote, zásielka sa vrátila banke 6.10.2020. Zo Zmluvy o postúpení

pohľadávok č. XXXX/XXXX/XX uzavretej medzi bankou a žalobcom dňa 14.12.2020 a jej prílohy vyplýva, že bola na žalobcu postúpená pohľadávka z tohto úveru vo výške 8.179,- eur. Z Oznámenia banky zo dňa 22.12.2020, podanej na poštovú prepravu žalovanému doporučené tohto dňa vyplýva, že banka oznámila žalovanému postúpenie pohľadávky z úveru na žalobcu a uviedla kontaktné údaje a účet postupníka.

3. Na výzvu súdu o predloženie dôkazov na splnenie odbornej starostlivosti žalobca uviedol, že vychádzal zo všetkých dostupných informácií vrátane údajov zo spoločného bankového/úverového registra. Výsledkom daného posúdenia schopnosti žalobcu splácať úver bol jednoznačný záver o jeho platobnej spôsobilosti/schopnosti splácať daný úver. Primárna návratnosť bola overená nasledovne: Klientom deklarovaný príjem overený dopytom do Sociálnej poisťovne – 400,- eur, náklady na domácnosť 198,09 eur, existujúce záväzky 11,- eur - ukazovateľ schopnosti splácať - disponibilný zostatok 191,- eur - splátka poskytnutého úveru je nižšia ako disponibilný zostatok - podmienka primárnej návratnosti bola splnená. Dôkazy o týchto zisteniach súdu nepredložil.

4. Predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie zostatku spotrebiteľského úveru, ktorý právny nárok sa riadi ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z., v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy (ZoSÚ), ako aj ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (OZ).

5. Podľa § 7 ods. 1, 2 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

6. Súd vyzval žalobcu na preukázanie splnenia odbornej starostlivosti veriteľa podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy, ale tieto dôkazy preukazujúce splnenie tejto starostlivosti žalobca nepredložil, predložil iba interný doklad banky, z ktorého nevyplývajú žiadne údaje o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, a ak uvádza zistenia o úveroch, zaznamenal úver z 28.9.2015, ale bez uvedenia výšky úveru, jeho zostatku ku dňu poskytnutia tohto úveru a výšku splátky. V ustanovení § 7 ods. 15 písm. b) ZoSÚ je pritom jednoznačne uvedené, že vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať, čo znamená podložiť preskúmateľnými dôkazmi. Údaje, z ktorých v danom prípade veriteľ vychádzal nie sú podopreté dôkazmi a nie sú preskúmateľné, nebola predložená ani žiadosť žalovaného, z ktorého by bolo možné zistiť jeho osobné údaje, pritom žalovaný mal v čase poskytnutia úveru jednu vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu narodenému v roku 2003, čím teda jeho výdavky by mali brať do úvahy aj túto skutočnosť.

7. Keďže veriteľ pri poskytnutí úveru pri zisťovaní schopnosti spotrebiteľa splácať predmetný úver nepostupoval podľa zákonných povinností pri zisťovaní a overení platobnej spôsobilosti spotrebiteľa a ani o tom dôkazy nepredložil, veriteľ hrubo porušil odbornú starostlivosť. Pokiaľ by sa jeho pochybenia nepovažovali až za hrubé porušenie odbornej starostlivosti, je zrejmé z ustanovenia § 11 ods. 2 ZoSÚ, že ani úver, pri ktorom veriteľ nepostupoval s odbornou starostlivosťou, a v danom prípade je to nepochybné, lebo opak preukázaný nebol, nie je možné predčasne zosplatniť a postúpiť podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ pred jeho splatnosťou. Z tohto dôvodu nie je daná aktívna legitímácia žalobcu, keďže došlo k postúpeniu pohľadávky pred splatnosťou tejto pohľadávky. Preto súd žalobu zamietol.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP. Keďže úspešnému žalovanému trovy konania nevznikli, z tohto dôvodu rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

9. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie, alternatívne, aby rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

10. Odvolanie podal z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

11. Namietal, že skúmanie bonity spotrebiteľa je bezpochyby otázkou skutkovou. Veriteľ nie je povinný preukazovať skúmanie bonity spotrebiteľa, ak táto skutočnosť nebola medzi stranami sporu sporná a spotrebiteľ nevyužil svoje právo namietnuť takéto skúmanie. Skúmanie bonity je otázkou odbornou, teda aj prípadná povinnosť súdu preskúmať splnenie tejto povinnosti je limitovaná na samotný prieskum - nie následné vyhodnocovanie, či by súd ako veriteľ na základe doložených listín spotrebiteľovi úver poskytol. Samotný charakter spotrebiteľského sporu neumožňuje súdu prvej inštancie opomenúť sudcovskú a zákonnú koncentráciu konania v zmysle § 296 CSP, t. j. § 153 a § 154 CSP. Skúmanie bonity nebolo v tomto konaní sporné, či inak namietané zo strany žalovaného, preto nastupujú účinky nespornosti skutkových tvrdení žalobcu (§ 151 ods. 1 CSP). Súd nemôže ani v spotrebiteľskom spore nahrádzať procesnú aktivitu strán v celom rozsahu, keď žalovaný nielenže nenavrhol a nepredložil vykonať dôkaz za účelom preukázania, že právny zástupca žalobcu neskúmal jeho bonitu, ale sa ani touto argumentáciou v konaní nebránil.

12. Spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, pokiaľ došlo k hrubému porušeniu povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ sa považuje a) posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo b) bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ (t. j. na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo prihliadnutím na údaje z príslušnej databázy alebo registra), spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ak však veriteľ posudzoval bonitu (aspoň) jedným zo spôsobov uvedených v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

13. Právny predchodca žalobcu pri poskytnutí úveru posudzoval výšku príjmu žiadateľa ako aj aktuálnu úverovú zaťaženosť, dobu trvania zmluvy, príjem spotrebiteľa, údaje o existujúcich záväzkoch získané z jedného alebo viacerých registrov, ako aj výšku nákladov. V konaní bolo riadne preukázané, že pôvodný veriteľ pred uzavretím zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 20.6.2016 posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať úver, a to aj s ohľadom na rozsah právnej úpravy posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v čase uzatvárania zmluvy. Pôvodný veriteľ disponoval pred poskytnutím úveru dostatočnými a overenými informáciami, na základe ktorých bol schopný získať objektívny obraz o finančnej situácii žalovaného a o jeho schopnosti predmetný úver splácať, preto pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta dostatočne. Uvedené skutočnosti ohľadom skúmania bonity aj prostredníctvom predloženia dokumentácie neboli sporné. Navyše z jednotlivých opatrení Národnej banky Slovenska pritom vyplýva, že veriteľ môže overovať výlučne úverové záväzky spotrebiteľa, nie výdavky životné (na lieky, energiu, a pod.). Okrem toho, že zákon explicitne nevyžaduje tento „typ“ výdavkov skúmať, je takéto skúmanie v praxi nereálne. Aj na základe uvedeného je nutné dospieť k záveru, že pokiaľ zákon hovorí o výdavkoch spotrebiteľa, rozumejú sa tým zistiteľné a overiteľné výdavky úverových (v registri uvedených) záväzkov spotrebiteľa, a nie (ad absurdum) účet za potraviny, či lieky (teda životné náklady).

14. Právny predchodca žalobcu pri skúmaní schopnosti splácať úver postupoval v súlade so zákonom a s odbornou starostlivosťou dostatočne preskúmal bonitu žalovaného. Keďže veriteľ disponoval údajmi získanými z príslušnej databázy/registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať úver, a to konkrétne dopytom do úverového registra, ako aj posúdením všetkých údajov poskytnutých zo strany spotrebiteľa, povinnosť veriteľa skúmať bonitu klienta s odbornou starostlivosťou bola zachovaná.

15. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

16. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

17. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 19Csp/8/2022 je zaplatenie 6.328,75 eur príslušenstvom.

18. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá.

19. Odvolateľ odvolanie odôvodnil tým, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

20. Postup súdu, ktorým sa znemožní strane sporu realizácia procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva, je relevantný vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi), a ak sa postup súdu prejavil v priebehu konania, a tiež pri rozhodovaní. Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu ako vyplývajú z článku 36 a nasl. Listiny základných práv a slobôd, ako aj článku 46 Ústavy SR. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé.

21. Odvolateľ videl nesprávny procesný postup a porušenie práva na spravodlivý proces v tom, že napriek splneniu všetkých zákonných požiadaviek zo strany jeho právneho predchodcu, súd výkladom zákona contra legem aktívne vyhľadával dôvody pre zamietnutie žaloby.

22. Odvolací súd poukazuje na to, že obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/2004).

23. Odvolací súd nezistil naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu, keď odvolateľom namietané zdôvodnenie odvolacieho dôvodu predstavuje odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, čím sa bude odvolací súd zaoberať nižšie.

24. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti, je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ust. § 195 až 210 CSP.

25. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

26. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

27. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým

záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotno-právne ustanovenia, a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku.

28. Podstatou odvolania žalobcu bola námietka, že jeho právny predchodca sa nedopustil hrubého porušenia povinností podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., v zmysle ktorého sa za hrubé porušenie povinností považuje a) posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo b) bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, keď v konkrétnom prípade bola bonita vypočítaná správne na základe výsledkov z databázy banky, ako aj dopytom na Sociálnu poisťovňu.

29. Z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie však nevyplýva, že by súd dospel k záveru o hrubom porušení povinností podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona zo strany právneho predchodcu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, a teda nebol oprávnený od žalovaného vyžadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, v dôsledku čoho sa úver nestal splatným, a nebolo možné pohľadávku titulom úveru s poukazom na ustanovenie § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. postúpiť na žalobcu. Odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na súdom prvej inštancie citované zákonné ustanovenia, ich výklad, ako aj závery, ku ktorým súd dospel, ktoré považuje za správne.

30. Na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu, a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch (ods. 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS).

31. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyššiu stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od žalovaného ako veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu

žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

32. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd zastáva názor, že príjem aj rodinný stav klienta môžu byť vyhovujúce, ale pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Bez toho, aby právny predchodca žalobcu skúmal aj iné aspekty, nemohol si vytvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného, potrebnej pre posúdenie jeho schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa.

33. Vychádzajúc z vyššie uvedených teoretických východísk v kontexte s dôkazmi, ktoré súdu prvej inštancie predložil žalobca, je možné konštatovať, že právny predchodca žalobcu sa pri poskytovaní úveru žalovanému, posudzujúc jeho úverovú schopnosť, uspokojil len, ako sám uviedol, s overením príjmu a zamestnania dopytom do Sociálnej poisťovne a zistením splátok iných úverov dopytom do SRBI. Právny predchodca žalobcu mal pritom, ako zo zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, pri posúdení schopnosti dlžníka splácať úver konať s odbornou starostlivosťou. Odvolací súd má za to, že odborná starostlivosť poskytovateľa úverov je starostlivosťou odbornou vtedy, ak je komplexom účinných nástrojov umožňujúcich zhodnotiť potenciál spotrebiteľa splatiť úver, rozsah ktorých bude daný individuálnymi okolnosťami. Nie odbornou je aj vtedy, ak je povrchná, ak je jej zmyslom expanzia kvantity bez zohľadnenia kvality, a to nielen vo vzťahu k spotrebiteľom, ale aj vo vzťahu k vlastným zdrojom, ktoré sú neodbornou starostlivosťou potenciálne negatívne ohrozené taktiež. Aj keď totiž zákon ukladá spotrebiteľom povinnosť poskytnúť údaje umožňujúce posúdiť veriteľovi jeho schopnosť splácať úver, nezabavuje to veriteľa jeho povinnosti údaje získané od spotrebiteľa v rámci možností preveriť a následne profesionálne vyhodnotiť. Veriteľ musí náležite zisťovať schopnosť spotrebiteľa splácať úver a požadovať doklady k jeho tvrdeniam. Veriteľ by mal úverovú bonitu dlžníka aktívne zisťovať a preverovať.

34. Odvolací súd s poukazom na uvedené v kontexte so skutkovým stavom zisteným z dôkazov vykonaných v priebehu konania na súde prvej inštancie dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie o tom, že právny predchodca žalobca ako veriteľ porušil svoje povinnosti overiť úverovú schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa, keďže mu poskytol úver bez overenia údajov o jeho ekonomickej situácii, uspokojil sa len s overením príjmu na základe dopytu Sociálnej poisťovne a platobnej histórie dopytom do úverového registra, avšak bez akéhokoľvek ďalšieho preverenia a aktívneho zisťovania jeho bonity so skúmaním jeho výdavkoch (na zabezpečenie ubytovania, stravy, dopravy, atď.), rodinného stavu, počtu vyživovacích povinností a pod.. Dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, tak stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. K posudzovaniu schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver pristúpil právny predchodca žalobca len formálne, nevytvoril si reálny obraz o celkovej majetkovej situácii žalovaného a jeho postup nenaplnil účel predpokladaný ustanovením § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (právny predchodca žalobcu) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa. Podľa dôvodovej správy k citovanému ustanoveniu, by toto ustanovenie malo zabezpečiť záujem veriteľov správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať a správať sa tak obozretne jednak z pohľadu návratnosti úveru a jednak z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požíčavania na strane spotrebiteľov.

35. V predmetnom spore nedošlo k platnému a účinnému zosplatneniu úveru právnym predchodcom žalobcu (§ 11 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z.), a teda ako správne konštatoval súd prvej inštancie z tohto dôvodu ani k platnému postúpeniu pohľadávky vyplývajúceho z úveru z Slovenská sporiteľňa, a.s. na žalobcu na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14.12.2020 pre rozpor s ustanovením § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. (§ 11 ods.2 zák. č. 129/2010 Z. z. v znení platnom a účinnom v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy, teda k 20.6.2016), s poukazom na čo bolo potrebné dospieť k záveru o nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu v spore. Zákonné ustanovenie

§ 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. totiž sankcionuje porušenie zisťovania bonity klienta s odbornou starostlivosťou (§ 7 ods. 1 ZoSÚ) vo vzťahu k veriteľovi stratou jeho oprávnenia požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, teda vyhlásiť tzv. okamžité zosplatnenie úveru. Tak ako to správne zistil aj súd prvej inštancie v prejednávanej veci právny predchodca žalobcu nevykonal dôsledné skúmanie príjmov a výdavkov žalovaného (ich štruktúru) ako dlžníka a neoveril si teda jeho bonitu (schopnosť splácať spotrebiteľský úver) dostatočným a odborným spôsobom, pretože sa spoľahol na údaje bankového registra a na nepreukázaný príjem žalovaného, ktorý v tomto konaní žalobca nevedel preukázať rovnako ako ďalšie zisťovanie pomerov žalovaného. Preto právny predchodca žalobcu nehol pristúpiť k okamžitej splatnosti tohto úveru, postúpiť na základe predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávky úver žalobcovi a žalobca takto nie je vo veci aktívne legitimovaný. Je zrejmé, že samotná táto okolnosť stačí na zamietnutie tejto žaloby, nakoľko táto bola podaná neoprávnenou osobou, t. j. aktívne vecne nelegitimovaným subjektom.

36. Odvolateľ ďalej namietal, že skúmanie bonity nebolo v konaní sporné, či inak namietané zo strany žalovaného, preto nastupujú účinky nespornosti skutkových tvrdení žalobcu, čo súd prvej inštancie nezohľadnil.

37. Podľa § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

38. Popretie skutkových tvrdení žalobcu je prostriedkom procesnej obrany žalovaného. Je zrejmé, že žalovaný bol počas konania pasívny. Pasivita žalovaného však nemôže zhojiť nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v konaní. Súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (por. napr. rozsudok NS SR sp. zn.: 2Cdo/205/2009).

39. Navyše je potrebné uviesť, že súd je vždy povinný ex offa poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoľáva. K posudzovaniu bonity odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23.4.2008 sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offa existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodíť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

40. Ďalšie argumenty strán odvolací súd považoval pre rozhodnutie za nerozhodné, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 251/2004, III. ÚS 209/2004, II. ÚS 200/2009 a pod.). Na ďalšiu argumentáciu strán, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou. Aj v tomto kontexte však treba konštatovať, že výsledky dokazovania na súd prvej inštancie preukazujú aj hrubé porušenie povinností právneho predchodcu žalobcu pri zisťovaní tzv. bonity žalovaného ako klienta v zmysle 11 ods. 2 ZoSÚ a § 7 ods. 1 ZoSÚ, pretože údaje o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave žalovaného v zmysle citovaných zákonných ustanovení právnym predchodcom žalovaného skúmané a podrobené dôslednej analýze s odbornou starostlivosťou neboli.

41. Za týchto okolností súd prvej inštancie správne žalobu žalobcu zamietol. So zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

42. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie

po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

43. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).